

รายงานการศึกษา

ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับการจัดการป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ

บ้านห้วยหินลาดใน อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

Karen 's Intellectual Background toward Forest

Management for Watershed Conservation area

at Ban Huay Hin Lad Nai Amphoe Wiang Pa Pao,

Changwat Chiang Rai

โดย

นายอรรครินทร์ เจียวสะอาด

นักวิชาการป่าไม้ 7 ว

บทคัดย่อ

การศึกษาภูมิปัญญาจะเกี่ยวกับการจัดการป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาความเป็นมา ของการจัดการสวนชา-ป่าไม้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญา และลักษณะโครงสร้างของสวนชา-ป่าไม้ และชนิดพรรณไม้ที่พบในป่าดิบเขา

จากการศึกษารายภูมิตัวอย่างจำนวน 30 ราย ผลการศึกษา พบว่า รายภูมิตัวอย่างทั้งหมดส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพการทำสวนชาเป็นอาชีพหลักของรายภูมิ และอาชีพทำสวนชาพร้อมกับอาชีพอื่น เช่น หาของป่า รับจ้าง ค้าขาย รายได้เฉลี่ยของรายภูมิ คือประมาณ 3,000 - 9,000 บาท/คน/ปี รายภูมิได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาในการปลูกสวนชาแทรกในพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่ตัดต้นไม้ใหญ่ทั้งนี้เพื่อให้ต้นไม้ใหญ่เป็นร่มเงาของต้นชา เป็นแหล่งเก็บหาไม้ใช้สอย ไม้ฟืน แหล่งอาหาร และต้องการดูแลไว้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของหมู่บ้าน

พื้นที่ป่าดิบเขาที่ปลูกต้นชาแทรก บ้านห้วยหินลาดใน มีชนิดพรรณไม้ทั้งหมด 83 ชนิด จำนวน 1,893 ต้น มีไม้ใหญ่ จำนวน 53 ชนิด พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ ได้แก่มะค่า, ชา กล้วยฤาษี, ค้อ และก่อแดง พื้นที่หน้าตัดรวม 18.33 ตารางเมตรต่อเฮกเตอร์ ในส่วนของไม้หนุ่มมีพันธุ์ไม้ที่สำรวจพบ 48 ชนิด พบว่าต้นไม้ที่มีความหนาแน่นสัมพัทธ์มากที่สุดคือ ชา มีค่าเปอร์เซ็นต์ความหนาแน่นสัมพัทธ์เท่ากับ 63.86 แสดงว่าชาเป็นพืชที่ปลูกมากในพื้นที่ป่าบ้านห้วยหินลาดใน เพราะมีจำนวนต้นของชนิดพรรณไม้นั้นมากกว่าชนิดอื่น และในส่วนของลูกไม้มี 64 ชนิด ความหนาแน่นรวม 84.96 ต้นต่อเฮกเตอร์